

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в I кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області у I кварталі 2023 року свідчать, що на тлі тривалих бойових дій та обстрілів цивільної інфраструктури респонденти **пом'якшили** очікування щодо **скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні** в наступні 12 місяців та **негативно оцінюють майбутній фінансово-економічний стан своїх підприємств**. Прогнозується повільніше зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні помітно нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 50.0%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 16.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами:** 50.0% респондентів очікують, що інфляція перевищить 20.0% (у попередньому опитуванні – 83.3%), у цілому по Україні – 53.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії (відмітили всі опитувані), курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти вищими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 91.7% респондентів (у попередньому кварталі – 81.8%), у цілому по Україні – 83.2%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (як у IV кварталі 2022 року) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 2.5% (таблиця);
- **помітне збільшення обсягів реалізації виробленої продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку:** баланси відповідей – 16.7% та 25.0% відповідно (у попередньому кварталі – по «мінус» 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 2.8% та 2.0% відповідно;
- **збільшення обсягу інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 16.7% (у попередньому кварталі – 9.1%). Водночас респонденти очікують зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у IV кварталі 2022 року – «мінус» 8.3%). У цілому по Україні – «мінус» 10.3% та «мінус» 17.8% відповідно;
- **кількість працівників на своїх підприємствах на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 16.4%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства високими темпами:** баланс відповідей – 91.7% і 75.0% відповідно (у попередньому кварталі – 91.7% і 58.3% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали, енергоносії та вартість трудових ресурсів (вплив усіх зазначених чинників посилився порівняно з попереднім опитуванням) (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та оплати праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 66.7% і 41.7% відповідно (у попередньому кварталі – 66.7% і 25.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на енергоносії, а також на сировину і матеріали (вплив чинника посилився) респонденти називають **головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

Підприємства області очікують значного зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу запозиченням у національній валюті. Наявність інших джерел фінансування, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання, занадто високі ставки за кредитами та складна процедура оформлення документів (вплив чинника посилився порівняно з попереднім опитуванням) відзначаються респондентами як головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

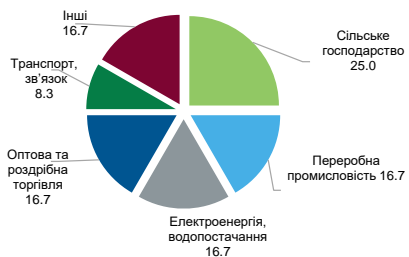
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 94.7%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

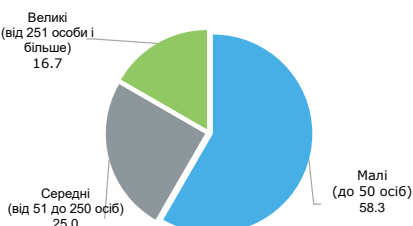
- **поточний фінансово-економічний стан** оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%). У цілому по Україні – «мінус» 16.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 14.3%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2022 року – 30.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

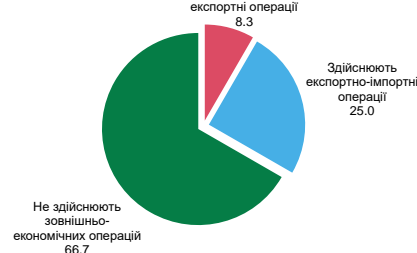
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

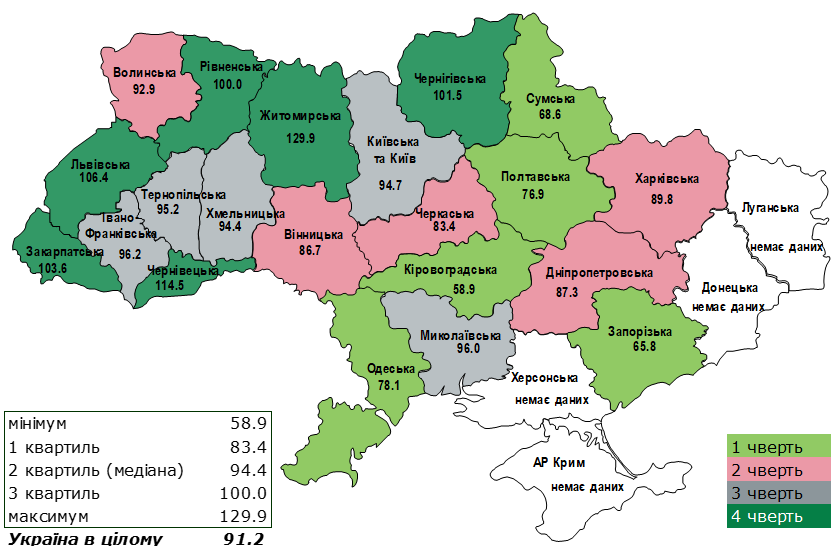

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 30 січня – 24 лютого 2023 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

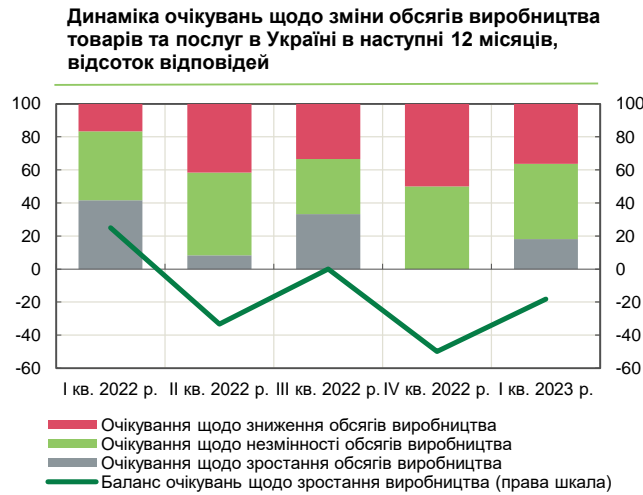
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	8.3	-16.7	-8.3	-16.7	-16.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	-25.0	0.0	-25.0	16.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	18.2	-8.3	-25.0	-8.3	-16.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	18.2	18.2	0.0	9.1	16.7
кількості працівників	-33.3	-25.0	-16.7	-25.0	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

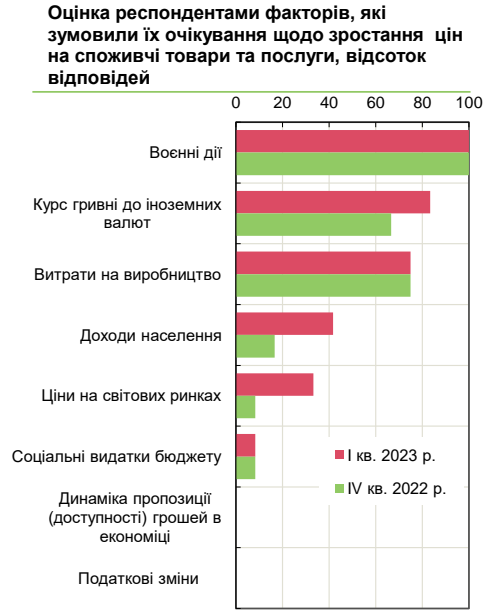
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

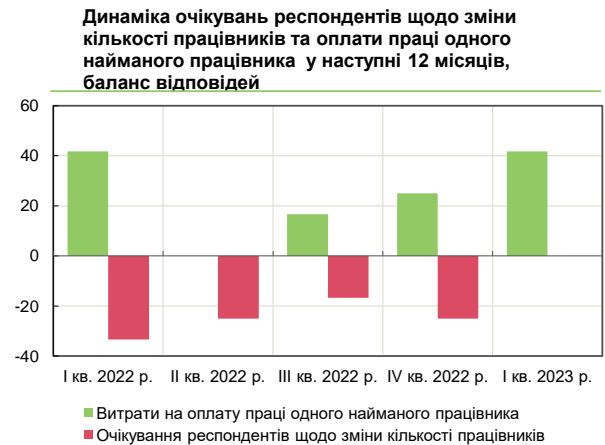
Графік 2

Графік 3

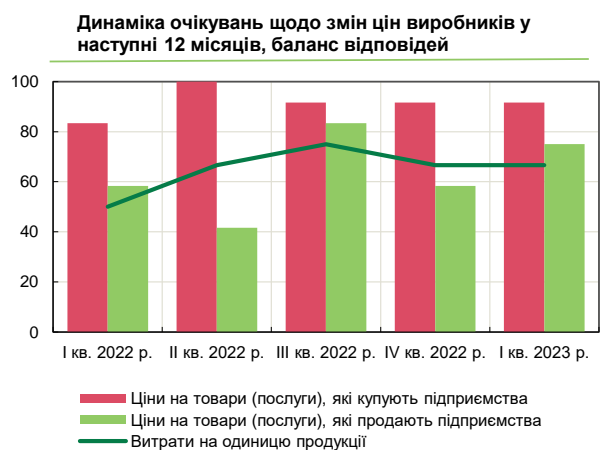
Графік 4

Графік 5

Графік 6

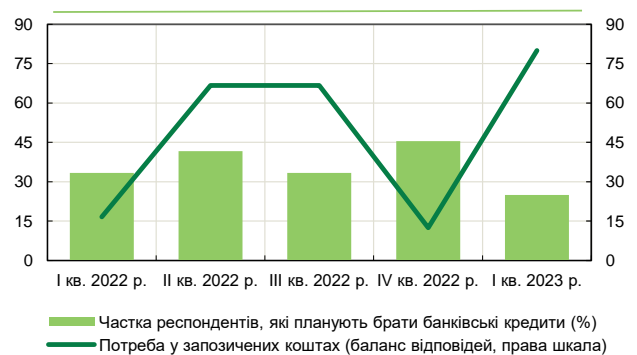
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

